

[1720].

Facem știre cu această carte a Domniei Mele tuturor cui să cade a ști. Iată c'au vinit înaintea Domniei Mele și a tot Svatul nostru dumniului Ion Neculce biv Hatman de s'au părât de față cu dumniului Iordachi Vel Căpi[an] de Codru, ficiorul răpoosatului Lupul Costachi biv Vel Vornic, pentru un sat anume Boianul de la ținutul Cernăuților, jeluind Ion Hatmanul pecum acel sat este a dumisale dreptă ocină de moșie. Și, tâmplându-să de au lipsitu dumniului din țară, de au fostu înstreinat, 9 ani, de pe vreme ce au venit Țariul moschicescu cu oștile aici în țară, din v[e]l[eatul] 7219, până acmù la veletul¹ 7228, care dede samă c'au fost să să întorcă dumniului din Chiiov înapoi, ca să vie în țară, înțelegând c'au ertat puternica Inpărăție Turcească pre tooți oei ce au fostu greșit la cele vremi, numai Moscalii l-au poprit 2 ani peste Nipru, la târgu la Harcov, pentru căci au avut Moscalii zelog la Po[a]rtă pe ficiorul lui Șeremet, ca să nu să facă nescai amestecături să nu potă eși oamenii lor și nu numai pe dumniului, [ce] și pe Iordache Ruset Vornicul și șapte alți boeri și neguțitori de Moldova au fostu poprit acolo pentru această precină. Iar, după ce [i]l-au slobodzit de acolo, au venit pen Țara Leșască la hraniți și 'ndată au aginsu la Doornie Sa Neculai-Vodă ca să vie la pământul seu, precum ni-au arătat și carte de la Neculai-Vodă, precum iaste ertat ca și alții mulți greșiți de la puternica Inpărăție, și ș'au fost trimis și giupăniasa de au ședzut un an în țară, tănuită, pentru căci dumniului Lupul Vornicul ș'au fost făcut drese de la Neculai-Vodă pe sat pe Boian și sta de dzi de nopte de-i face înpedecături și tulburări de spre Turci și de spre alți ca să nu vie la pământul seu. Apoi, tâmplându-să de s'au mutat Neculai-Vodă în Țara Munteniască și viind Domnie Mea în Scaunul Moldovi, iarăși s'au făcut multe amestecături și tulburări în țara noastră, de cătane și de prădzi de Tătari și de fomete și de omor, nu s'au putut afla vreme ca să potă vini dumniului în țară până la ceastă vreme. Și acmù răsufând Dumnedzău, cu mila sa, pământul nostru, mai cu li[ni]ște, am stătut și noi de am isprăvit ferman de la Mărie Sa Apti-Pașa, sarascheriul de Hotin, cu porunca puternicii Inpărății, ca să fie ertat și să-și vie la pământ să-ș stăpânească tote moșiile sale și de spre nime nici o supărari să n'aibă. Deci, viind dumniului acmù în țară, au jeluut la Doornia[a] Mea, cu lacrimi, cum că i-au luat Lupul Vor-

[nicul] acel sat Boianul de l-au ținut până acmă fără nicio dreptate, și'ncă i-au mai luat multe ce au mai aflat la casa dumisale la Prigoreni, și dipe la alte sate, stupi și alte bucate și toată pojijie casei, ce au aflat de a dumisale Hatmanului Ion, și viile de la Bézenghești încă nu li-au lăsat să le lucredze alte rude, și li-au pustiit. Iar dumnialui Iordachi sin Lupul Vor[nicul] arătat-au un ispisoc de la Domnie Sa Neculai-Vodă și o mărturie dela arhirei și dela toți boerii țărâi nostre, scriind multe pricini asupra lui Ion Hatmanul și asupra lui Ștefan Luca Vist[ernicul] cum că ei cu meșteșugurile și cu svaturile lor au înblat de au adus pe Țarul Moseului cu oștile în țară asupra puternicii Inpărății Turcești și din faptele lui au cădzut țara la mare pradă și robie, și au luatt și bani de la Moscali, să facă oști. Și, tâmplându-să la cie vreme dintru toți boerii țărâi numai dumnialui Lupul Vornicul, și vădzând peire tuturor, s'au dus cu capul a mână la oste turcească la Mărie Sa Vizirul Mehmet-Pașa Ba[[]tagiul și la Mărie Sa Dovlet-Chiri Hanul de au cădzut la picio[a]rile lor, și după multe muștrări s'au milostivit acei stăpâni, și s'au potolit prada țărâi, și după acei, după a lor fapte și hainlâc, ce au fost făcut asupra Inpărății, au cădzut Lupul Vor[nicul] la închiso[a]re, la Varna, cu alți 2 boeri, de au ședzut multă vreme, perzându-și toot prilejul din faptele acestor boeri, ce s'au numit mai sus și cu alții ce s'au dus cu Moscalii, și, rămăind moșiile, s'au luat în samă g[ospo]d. Iar satul Boianul cu vecini și cu toot vinitul ot Cernăuți a lui Ion Hatmanul și pol sat de Bărboși de la ținutul Fălciului a Lucăi Vist[ierul] l-au dat miluire Lupului Vor[nicului], pentru acè multă slujbă ce-au făcut țărâi și pentru pradă și închisori ce au pățimit, cum scrie mai sus, ca să fie moșie în veci cu blăstăm. Deci Visternicul Luca, tâmplându-să de au vinit mai înnainte în țară, decât Hatmanul Ion, dede samă înnainte Divanului nostru, pe cum, aflând Neculai-Vodă dreptate, au poruncit Lupului Vor[nicului] să caute să de moșiile înapoi, să n'aștepte Divan, să mai facă mai mari tulburări, și i-au dat moșiile. Deci și dumnialui Ion Hatmanul cu mare giurământ giură înnainte Divanului nostru că i-i mare năpaste dispre toate pricinile ce mai sus scriu, că el n'au fost niciun [în]demnător, făr cât slugă au fost unui stăpân, au căutat să-i slujască cu dreptate ce i-au poruncit, nici i s'au cădzut să facă hicleșug, nici au fostu v'un putincios ca cela ca să aducă oști moschicești împotriva Porții împărătești, că alți fel de putincioși mai cu stăpânire de pentr'alte țări au silit multă vre-

me ca să rădice pe Moscali asupra Turcilor și n'au putut, fără cât atunce l'acè vreme, fugind Craiul Șvedului la Tighina, s'au stricat paci și, prădându Hanul și Soltanul în Țara Căzăcească iarna, rădicatu-s'au și Moscalii primăvara de s'au pornit după dânșii, precum știi toată lume. Și, vădzindu-să că să rădică Țariul Moscului, nu numai Dumitrașco-Vodă să hie bucurat să să agiungă, ci și alte stăpânii creștinești să bucura și să agiungè cu Moscalii, și poate mulți și din pementeni și din arhi[er]ei noștri să hie agiuns l'acè vreme și fără știre lui Dumitrașco-Vodă. Căci, atunce întrând oștile în pământul nostru, era o tulburare mari de nu să asculta unul cu alalt; și bani dela Moscali, să facă oste, Dumitrașco-Vodă au luat de au dat a toată țara, dar nu noi, precum scrii în uric, și nu numai Moldovenilor au dat bani Moscalii, ce au dat și Leșilor și Muntenilor și Sirbilor și a tot creștinul pe unde-șu era. Iar, pentru pediapsa ce au tras la Varna și cheltuiala și nește sate ce li țini Hanul, dedi samă dumnialui Ion Hatmanul că, după ce au vinit dumnialui Lupul Caimacam în Iași, au făcut multă supărare ominilor în Iași, și făcè mari bătăi și grozi de strângè pe omini de bani ce-i împărțisă Moscalii pi neguțitori și pi slujitori și pi bejenari, de tot carul câte 2 lei lua. Și n'ntelegând Vizirul de acè supărare și bătăi ce face oaminilor, l-au dat în pediapsă la Varna. Ce nu sânt vinovați dumnialor să plătiască ped[i]apsă sau cheltuiala sau sateli, că pentru nesocotiala sa au cădzut în vina acei. Iarăși mai dzise Iordachi sin Lupul Vornicul c'au mai trimis Lupul Vor[nicul] 11 pungi de bani luați cu datorie: acei bani s'au fost luat de la țară, pe cum mai sus să pomenește și, viind la Neculai-Vodă de iznov, iarăși i-au mai dat și Neculai-Vodă, și să hie rămas câteva pungi de bani, carii i-au fostu dat Dumitrașco-Vodă să cumpere pâne. Și așè s'au socotit că nu-i nici un păgubași. Așjidirile ce mai zise Iordachi sin Lupul Vor[nicul] că un Domnu i-au dat și-i volnic Domnul a da, am șocotit: ce iaste cu dreptate și cu pricinii dovedit pot da Domnii, iar pi strămbătate nici Domnii nu pot da moșii omenești, că și noi în trei rânduri am fost, și alți răposați Domni, și acel obicei nu l-au făcut, nici noi nu-l primim. Deci dumnialui Ion Hatmanul mai mult nu răspunsă, fără căt s'au lăsat asupra sufletului Svinții Sale chir Ghedeon Mitropolitul și asupra dumilor sale boerilor celor mari ce s'au tământat la Divanul nostru, anume dumnialui Ilie Catargiul Marele Log[ofăt] și dumnialui Dariie Donici Vel Vornic de Țara-de-gios și Ion Sturdze Vel Vor[nic] de Țara-de-sus și Dumitrașco Răco-

viță Hătman și Constantin Costachi Vel Spatar, Sandul Sturaze Vel Ban, Iordachi Ca[n]tacuzino Vel Vist[ier], Toderășco Pălade Vel Comis și Neofit egumănul de Golăee, zicând dumnilui Ion Hatmanul, de-lu vor lua cu sufletul dumnilor boerii sau Svinție Sa părintele Mitropolitul, carii mai sus sint scriși, cum că sint numai dumnilor acești 2 boeri vinovați, Ion Hatmanul și Ștefan Luca, cu acè pricină ce scrii în uric, și alții din arhierii sau din boeri n'au fost nime vinovați, nici amestecați la cele fapte ce scriu mai sus, niciunul din toată țara, atunce nu numai de moșii să hie păgubași, ce șe de viață să fie lipsiți. Deci Svinția Sa Mitropolitul și dumnilor boerii carii mai sus sint pomeniți n'au cutedzat a-i da vinovați numai pe dumnilor, ce au mărturisit cu dreptate înaintea noastră, că toate pricinele ce li-au mărturisit Hatmanul Ion sint adevărate, numai, atunci l'acè vreme când au făcut uricul și mărturie Lupul Vor[nicul], nefiind dumnilui în țară și fiind dumnilui putincios Lupul Vor[nicul] la Neculai-Vodă, au năpăstuit și au făcut cum i-au fost voe lui, și părinții arhierii, și boerii, fiind atunce în pripă înspăimântați de greșeli ce făcuse, în grija morții, și au căutat numai să facă voe dumisali Vornicului Lupului, pe cum au poftit și, ce li-au poroncit Neculai-Vodă, așe au făcut. Deci, Doornie Mea, înțelegând de la dumnilor, nu odată sau dă do[o] ori i-am întrebat și tot așe au mărturisit; și, văzind că răspund dumnilor tot așe că nu-s vinovați nici cu atăta, n'am lăsat și am luat dresese din mâna lui Iordachi sin Lupul Vor[nicul] și li-am dat în mâna Svinții Sale părintelui chir Ghedeon Mitropolitul, să socotiască cu frica lui Dumnedzău și cum știi lucrurile dipe acè vreme Svinție Sa și boerii cari mai sus scrie, și cui să dè acele drese, acelui să le dè, cu frica lui Dumnedzău, ori Hatmanului Ion, ori ficiorului Lupului. Deci părintele Ghedion așe au socotit cu toți boerii ce s'au numit mai sus că să cade să hie moșiile iar la mâna dumisale Hatmanului Ion și a Lucăi Vist[iernicului], că s'au fost luat cu mare strămbătate, și li-au dat de bună voe iarăși în mâna lui Ion Hatmanul, ca să-și stăpăniască moșiile. Deci Doornie Mè, dacă am adevărit într'acesta chip, pe cum să mărturisește mai sus Doornie Mea, împreună cu tot Svatul nostru, încă au socotit că, de i s'ari hi și cădzut v'o milă pecum arată c'au slujit țărâi dumnilui Lupul Vornicul, s'ari hi cădzut să-l miluiască din milă domniască, cum și alți răposați Doornii pe carii au făcut drepte slujbe i-au miluit din moșiile domnești, carii sint drepte a țărâi, iar nu din moșiile boerești, căci prè-săninata Portă; după înto[r]ceri Moscalilor, îndată spre tooți au arătat

mă și i-au ertat pe toți de to[a]te greșelile lor ca să să în-
to[a]rcă la pământul lor să hii birnici precum au fost și înainte
vreme. Deci Domnie Mea li-am dat și li-am întărit cu acest uric
și de la Domnie Mè cu toată îndreptăciune să-și ție moșiile
cu bună pace în veci de veci cu toot vinitul, iar, de ari mai avè
lordachi și Lupul și alte dresă sau întărituri sau cărți turcești
sau mărturii viclene peste aceste moșii, și și pe alte moșii a
dumilor sale făcute de pe acele vremi și acmù la divan nu le-r
hi arătat ori că[n]du s'ari ivi, să n'aibă a le ținè în samă nimi.

(Concept.)

Academia Română, 27/LI.